

3. SINIF 1. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

FEN BİLİMLERİ

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĐI

Bu alıřma fasikülü,
lme, Deęerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüęü tarafından,

Ankara lme Deęerlendirme Merkezi,
Adıyaman lme Deęerlendirme Merkezi,
Karaman lme Deęerlendirme Merkezi,
Kastamonu lme Deęerlendirme Merkezi,
Mardin lme Deęerlendirme Merkezi,
Sakarya lme Deęerlendirme Merkezi,
Trabzon lme Deęerlendirme Merkezi,
Tunceli lme Deęerlendirme Merkezi,
Van lme Deęerlendirme Merkezinin

katkılarıyla hazırlanmıştır.

Bu alışma fasikülünün dizgi ve tasarımı
Adıyaman lme Deęerlendirme Merkezi tarafından yapılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Mehmet Âkif Ersoy

ANDIMIZ

Türküm, doğruyum, çalışkanım.

İlkem küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak; yurdumu, milletimi özümnden çok sevmektir.

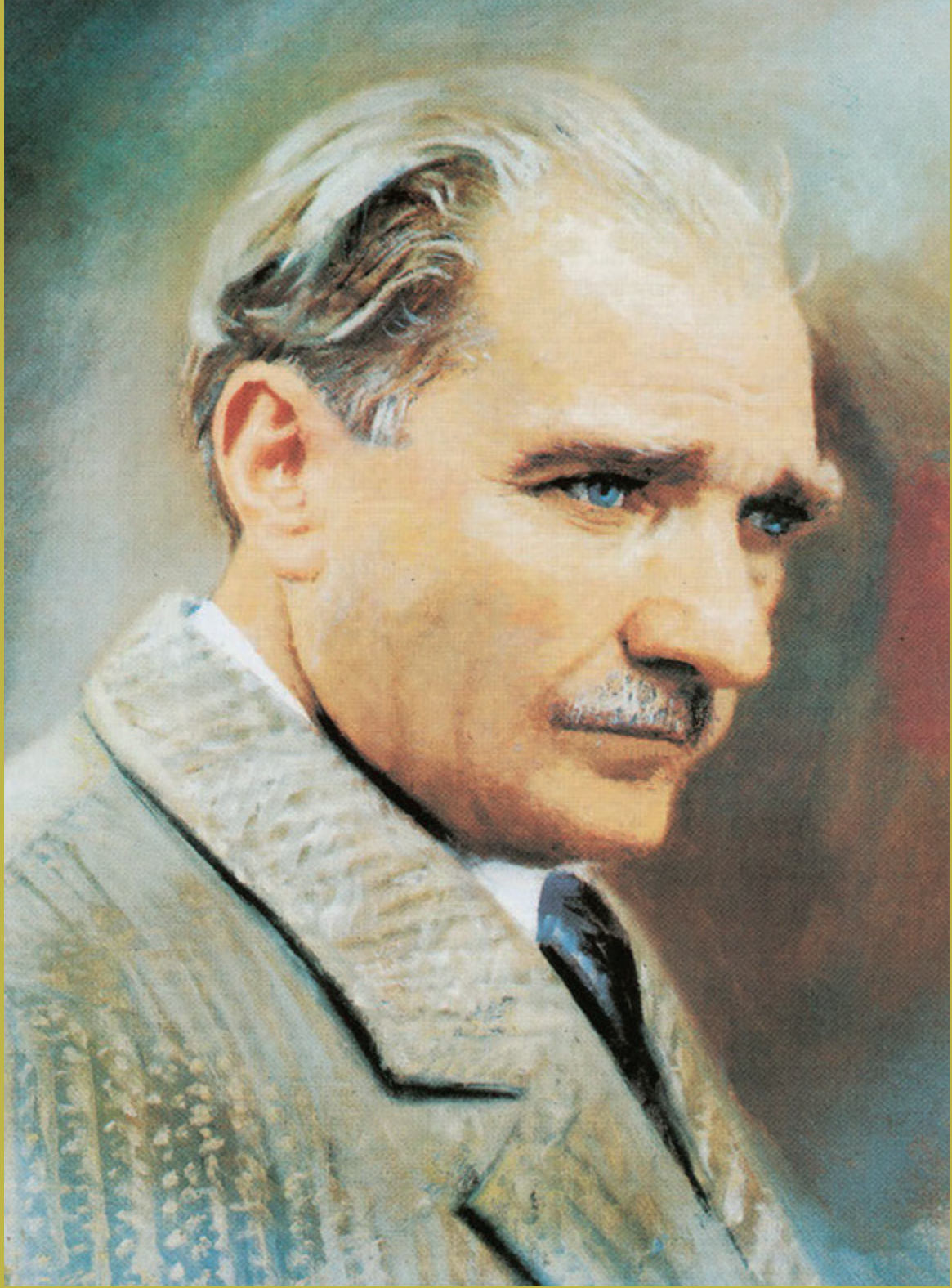
Ülküm yükselmek, ileri gitmektir.

Ey Büyük Atatürk!

Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim.

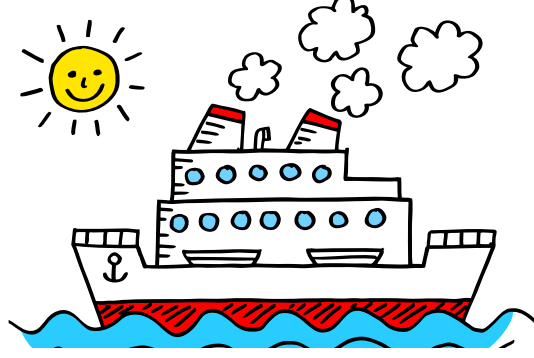
Varlığım Türk varlığına armağan olsun.

Ne mutlu Türküm diyene!

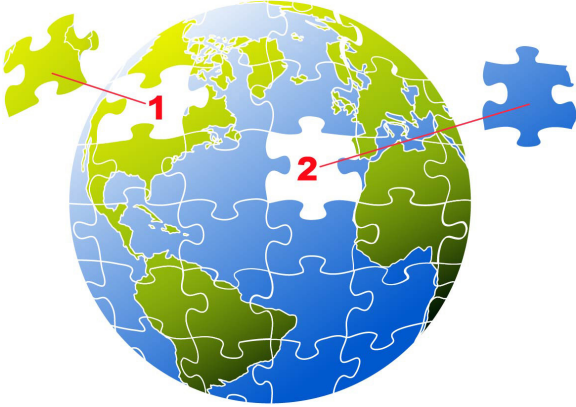
MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

1. Murat, denize baktığında uzaktan bir dumanın yaklaştığını fark ediyor. Biraz zaman geçtikten sonra ise bir gemi bacası görüyor. Daha sonra geminin tamamını görüyor.

Buna göre, Murat'ın önce geminin dumanını, sonra bacasını, en sonunda da tamamını görmesi, verilenlerden hangisini kanıtlar?

- A) Geminin çok büyük olduğunu
B) Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini
C) Havanın açık ve güneşli olduğunu
D) Murat'ın uzun boylu olduğunu
2. Dünya şeklindeki bir yapboz görselde verilmiştir.

Buna göre yapbozun 1. ve 2. parçası Dünya'nın hangi katmanlarını temsil eder?

_____ 1. _____ 2. _____

A) Su katmanı	Hava katmanı
B) Kara katmanı	Su katmanı
C) Dağ katmanı	Su katmanı
D) Kara katmanı	Hava katmanı

3. Öğretmen sınıfa aşağıdaki soruyu yöneltmiştir.

Öğretmenin sorduğu soruya hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?

- A) Ada B) Asya C) Özlem D) İbrahim

4. Dünya'daki kara ve su katmanlarıyla ilgili bazı ifadeler verilmiştir.

- ☐ Dünya yüzeyindeki karalar, sulardan daha fazla yer kaplar.
- ☐ Dünya'yı üç parça olarak düşünürsek sular bu üç parçadan birini oluşturur.
- ☐ Dağlar kara katmanında, buzullar ise su katmanında bulunur.

Buna göre doğru olan ifadelerin başındaki kutucuğa "D", yanlış olan ifadelerin başındaki kutucuğa "Y" yazan bir öğrenci hangisine ulaşır?

- A) ☐ D B) ☐ Y C) ☐ Y D) ☐ D
- ☐ Y ☐ Y ☐ D ☐ D
- ☐ Y ☐ D ☐ Y ☐ D

5. Bir kişi, Dünya'nın şeklinin neye benzediğini bulunduğu yerden çıplak gözle göremez. Çünkü Dünya çok büyüktür. Buna rağmen insanlar Dünya'nın yuvarlak olduğunu keşfetmişlerdir.

Buna göre hangisi Dünya'nın yuvarlak olduğunun kanıtlarından değildir?

- A) Dünya'nın uzaydan çekilmiş fotoğrafları
 - B) Ufuk çizgisinin deniz ve gökyüzünü ayırması
 - C) Geminin bacasının gövdesinden önce görünmesi
 - D) Dünya yüzeyinde suların daha fazla yer kaplaması
6. **Güneş'in zararlı ışınlarından canlıları koruyan ozon tabakası, Dünya'nın hangi katmanında bulunur?**
- A) Kara katmanı
 - B) Hava katmanı
 - C) Su katmanı
 - D) İç çekirdek
7. Defne, Dünya'nın katmanlarında bulunan yeryüzü şekillerine örnekler vermiştir. Daha sonra bir yerde hata yaptığını fark etmiştir.

Buna göre, Defne hangi örneği verirken hata yapmıştır?

- A) Kara katmanı → Dağ
- B) Su katmanı → Göl
- C) Hava katmanı → Gökyüzü
- D) Su katmanı → Ova

8. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın merkezinde yer alan katmandır?

- A) İç çekirdek
- B) Yer kabuğu
- C) Manto
- D) Dış çekirdek

9. Dünya modeli üzerinde mavi renkli bölgeler su katmanını; yeşil, sarı ve kahverengi bölgeler ise kara katmanını göstermektedir.

Buna göre, Dünya modeliyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yeşil bölgelerde ovalar bulunabilir.
- B) Sarı bölgelerde yerleşim birimleri bulunabilir.
- C) Mavi bölgelerde okyanus, deniz ve göller vardır.
- D) Kahverengi bölgeler, Dünya modelinde daha fazladır.

10.

Deniz kenarında oynayan bir çocuk Dünya'nın katmanlarından hangisiyle temas hâlinde değildir?

- A) Hava katmanı
- B) Kara katmanı
- C) Su katmanı
- D) Manto

11. Uzaydan Dünya'yı seyreden bir astronot, en çok hangi rengi görür?

- A) Sarı
- B) Yeşil
- C) Mavi
- D) Kahverengi

12. Dünya'nın farklı katmanlarında yaşayan canlılarla bu canlıların yaşadıkları katmanlar eşleştirilmiştir.

Buna göre, hangi eşleştirme yanlıştır?

A)

→ Su katmanı

B)

→ Kara katmanı

C)

→ Hava katmanı

D)

→ Kara katmanı

13. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın küreye benzer bir şekle sahip olduğunu kanıtlamaz?

- A) Karadan uzaklaşan bir geminin en son bacasının gözden kaybolması
- B) Güneş doğarken önce Güneş'in bir kısmının, bir süre sonra tamamının görülmesi
- C) Hep aynı yönde hareket eden bir uçağın başlangıç noktasına tekrar dönmesi
- D) Uzay aracıyla Dünya'dan uzaklaşırken önce evlerin çatısının sonra şehrin görülmesi

14. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın en sıcak katmanıdır?

- A) İç çekirdek
- B) Yer kabuğu
- C) Manto
- D) Dış çekirdek

15. Havanın varlığını kanıtlamak için verilen örneklerden hangisi yanlıştır?

- A) Balona üflediğimizde, balonun içi hava ile dolar.
- B) Geceleri sıcaklığın düşmesi havanın varlığını gösterir.
- C) Yelpazeyi yüzümüze doğru salladığımızda havayı hissederiz.
- D) Poşetin ağzını bağladığımızda içinde biriken havayı fark ederiz.

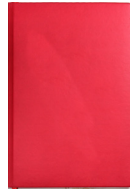
16. Dünya'nın şeklini öğrencilerine modelle anlatmak isteyen bir öğretmen, aşağıdakilerden hangisini kullanabilir?

A)

Tabak

B)

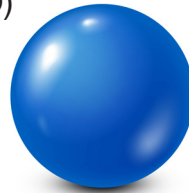
Defter

C)

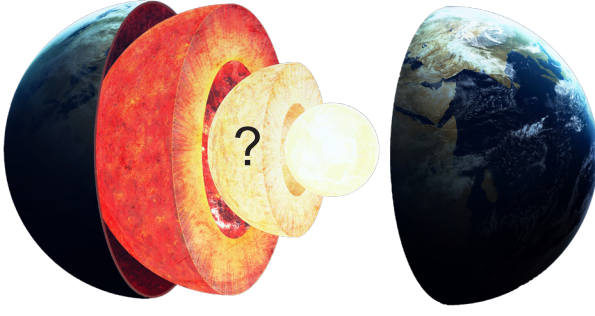
Şişe

D)

Top

17. Dünya'nın katmanları görselde verilmiştir.

Buna göre, “?” ile gösterilen katman hangisidir?

- A) Manto B) Dış çekirdek C) Yer kabuğu D) İç çekirdek

18. Dünya yüzeyindeki kara ve suların kapladığı alanlar görselde verilmiştir.

Buna göre; verilen ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Yer kabuğunun kalınlığı her yerde aynıdır.
B) Yeryüzündeki kıtaların tamamı birbiriyle bağlantılıdır.
C) Dünya yüzeyindeki sarı alanlarda dağlar bulunur.
D) Yer kabuğunu oluşturan karalar sulardan daha çok yer kaplar.

19. Doğan ve Arda, ellerindeki oyuncak uçağı Dünya modeli üzerinde sürekli aynı yönde hareket ettirdiklerinde uçak, başlangıç noktasına döner.

Buna göre, Doğan ve Arda hangi sonuca ulaşır?

- A) Dünya Güneş etrafında döner.
- B) Dünya bir küreye benzer.
- C) Ay Dünya etrafında döner.
- D) Dünya katmanlardan oluşur.

20. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın dış katmanlarındandır?

- A) Manto
- B) İç çekirdek
- C) Su katmanı
- D) Dış çekirdek

21. Dünya'mızın katmanlarından biriyle ilgili bilgi verilmiştir.

- Canlıların yaşadığı katmandır.
- Dünya'nın en dış katmanıdır.
- Manto üzerinde bulunur.

Buna göre, özellikleri verilen katman hangisidir?

- A) Magma
- B) Dış çekirdek
- C) İç çekirdek
- D) Yer kabuğu

22. Görseldeki öğrenciler Dünya'mızın katmanlarından biri olan çekirdekle ilgili bilgi vermiştir.

Dünya'nın en sıcak katmanıdır.

Aysu

Canlıların yaşayabilmesi için uygun bir ortamdır.

Kerem

Dünya'mızın en iç katmanıdır.

Can

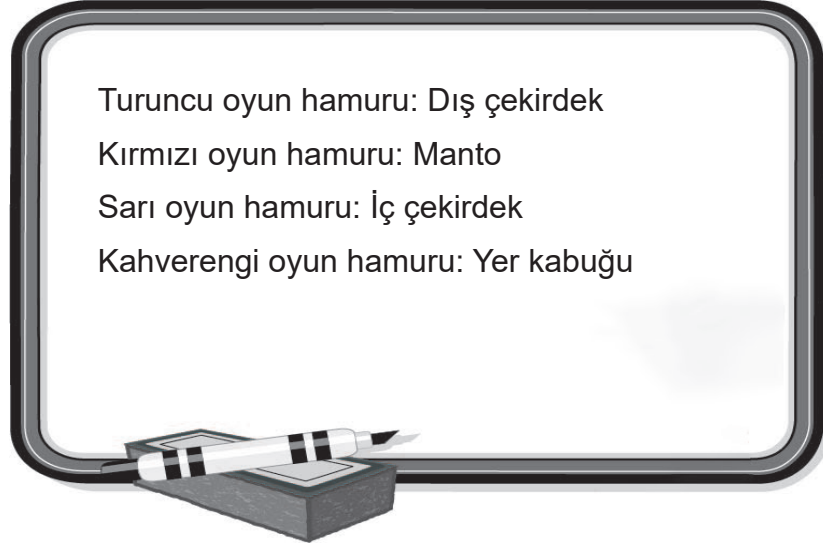
Öğrencilerden hangilerinin verdiği bilgi doğrudur?

- A) Yalnız Aysu
- B) Kerem ve Can
- C) Aysu ve Can
- D) Aysu, Kerem ve Can

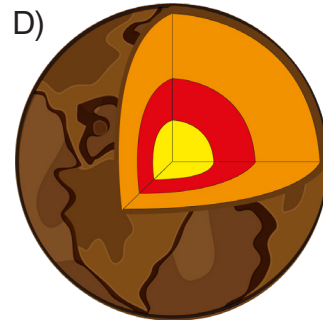
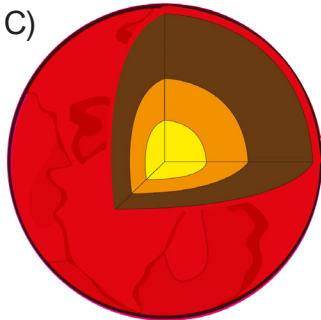
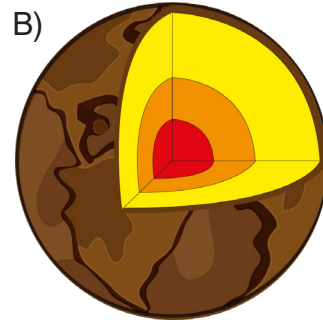
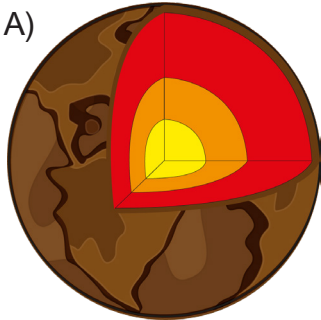
23. Aşağıdakilerden hangisi kara katmanının özelliklerinden biri değildir?

- A) Toprak, taş ve kayalardan oluşur.
- B) Üzerinde yaşadığımız katmandır.
- C) Deniz tabanları da dâhil tüm gezegeni kaplar.
- D) Dünya'mızı sararak Güneş'in zararlı ışınlarından korur.

24. Öğretmen, öğrencilerden oyun hamuruyla Dünya'nın katmanlarıyla ilgili model hazırlamalarını istiyor. Öğrencilerin modellerinde, oyun hamurlarının renklerinin hangi katmanları temsil edeceğini tahtaya yazıyor.

Buna göre, hangi model doğrudur?

25. Görselde Dünya'nın kara, su ve hava katmanları verilmiştir. Katmanlardan biri yıldız sembolüyle işaretlenmiştir.

Buna göre, verilenlerden hangisi yıldız ile işaretlenen katmana ait bir özelliktir?

- A) Dünya'mızın en sıcak katmanıdır.
- B) Yerkabuğu da denilen bu katman ince ve kayalıktır.
- C) Kar, yağmur, rüzgâr gibi olayların gerçekleştiği katmandır.
- D) Okyanuslar, denizler, göller, nehirler bu katmanı oluşturur.

26. Dünya'mızın uzaydan çekilmiş fotoğrafları incelendiğinde mavi rengin daha fazla olduğu görülür.

Dünya'mızın resimlerinde mavi rengin daha fazla olmasının nedeni hangisidir?

- A) Etrafında atmosfer denilen hava tabakasının olması
- B) Yüzeyinde su tabakasının daha fazla olması
- C) Dünya yüzeyinde rüzgârların oluşması
- D) Resimlerin çok uzaktan çekilmesi

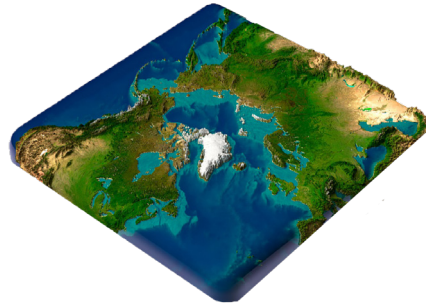
27. Bir öğrenci, kara katmanını oluşturan yeryüzü şekillerini tahtaya yazmıştır. Ancak bir hata yaptığını fark etmiştir.

Bu öğrenci, hatasını düzeltmek için hangisini silmelidir?

- A) Nehir B) Dağ C) Kaya D) Toprak

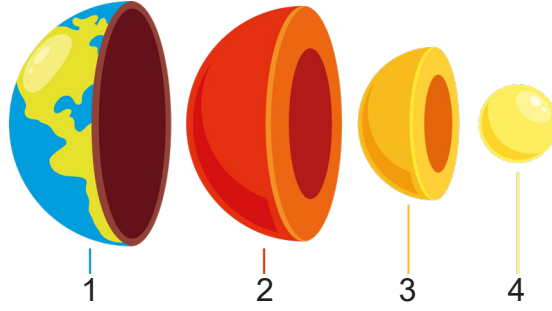
28. Aslı, Dünya'nın şeklinin yuvarlak olduğunu savunurken Ali, düz olduğunu savunmaktadır.

Buna göre Aslı, Ali'yi ikna edebilmek için hangisini kanıt olarak sunabilir?

- A) Kıyıya yaklaşan geminin önce dumanının sonra bacasının görülmesi
B) Dünya'nın yüzeyinde karaların sulardan daha az yer kaplaması
C) Dünya yüzeyinde dağların, ovaların ve okyanusların bulunması
D) Dünya'nın merkezine yaklaşıldıkça sıcaklığın artması

29. Dünya'nın katmanları görselde verilmiştir.

Buna göre, Dünya'nın katmanları hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3	4
A)	Yer kabuğu	Dış çekirdek	Manto	İç çekirdek
B)	İç çekirdek	Dış çekirdek	Manto	Yer kabuğu
C)	Yer kabuğu	Manto	Dış çekirdek	İç çekirdek
D)	İç çekirdek	Manto	Dış çekirdek	Yer kabuğu

30. Dünya'nın katmanlarından biri de mantodur. Manto yüksek sıcaklık nedeniyle erimiş kayalardan oluşur.

Buna göre, hangisi mantonun sıcak olduğunu kanıtlamaz?

- A) Yer altından sıcak suların çıkması
- B) Dünya'nın yüzeyinde çöllerin oluşması
- C) Yanardağlardan fışkıran lavların sıcak olması
- D) Toprağın derinliklerine inildikçe toprak sıcaklığının artması

31. Dünya'nın uzaydan çekilmiş bir fotoğrafı görselde verilmiştir.

Buna göre, Dünya'nın fotoğrafıyla ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) Kahverengi bölgeler karalardır.
- B) Yeşil bölgeler karadaki ormanlardır.
- C) Mavi bölgeler denizler ve okyanuslardır.
- D) Beyaz bölgeler atmosferin olmadığı alanlardır.

32. Venüs'e "Sabah Yıldızı", Mars'a "Kızıl Gezegen" denilirken Dünya'ya da "Mavi Gezegen" denilmektedir.

Dünya'ya "Mavi Gezegen" denilmesinin nedeni hangisidir?

- A) Soğuk bir gezegen olması
- B) Kutuplarında buzulların bulunması
- C) Etrafını saran bir atmosferinin bulunması
- D) Yüzeyinin büyük oranda sularla kaplı olması

33. Feribotla yolculuk yapan Ömer, gökyüzündeki bir martının denize doğru dalış yaparak balık avladığını gözlemlemiştir.

Buna göre martı bu hareketi boyunca sırasıyla Dünya'nın hangi katmanlarında bulunmuştur?

- A) Kara - hava
- B) Su - kara
- C) Hava - su
- D) Hava - kara

34. Güneş doğarken önce Güneş'in bir kısmı, sonra yarısı, en sonunda ise tamamı görülür. Güneş batarken de yavaş yavaş gözden kaybolur.

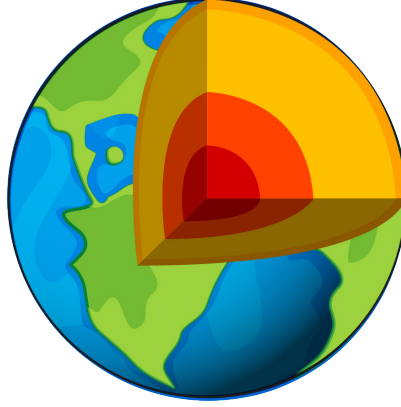

Ece

Ece'nin verdiği bilgi Dünya ile ilgili hangisini kanıtlar?

- A) Şeklinin küreye benzediğini
- B) Katmanlardan oluştuğunu
- C) Yüzeyinin karalar ve sularla kaplı olduğunu
- D) Etrafının hava katmanı ile sarıldığını

35. Bir grup öğrenci; kırmızı, sarı, turuncu, mavi ve yeşil renkte oyun hamurlarıyla bir Dünya modeli hazırlamak istiyor. Öncelikle kırmızı oyun hamurunu top haline getiriyorlar. Kırmızı topun üzerini turuncu sonra sarı, en sonunda da mavi oyun hamuruyla kaplıyorlar. Mavi kaplamanın üzerine yer yer yeşil oyun hamuru yerleştiriyorlar. Plastik bıçak yardımıyla oluşan modeli kesiyorlar. Bu işlem sonucunda görseldeki modeli elde ediyorlar.

Öğrenciler, yaptıkları bu etkinlikle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamazlar?

- A) Dünya'yı oluşturan katmanlar küre şeklindedir.
- B) Dıştaki her bir katman, içteki katmanı kuşatır.
- C) Dünya iç içe geçmiş katmanlardan oluşur.
- D) Tüm katmanların kalınlığı ve özellikleri aynıdır.

36.

Evet çocuklar! Bu gördüğünüz fotoğraftaki katmanın adı kara katmanı... Şimdi bana bu katmanla ilgili bildiklerinizi söyler misiniz?

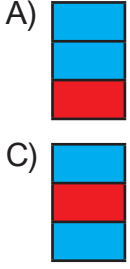
Buna göre, öğretmenin sorusuna hangi öğrenci doğru yanıt vermiştir?

- A) Koray: Bazı yerlerde daha kalın bazı yerlerde daha incedir.
- B) Meltem: Dünya'nın en kalın katmanıdır.
- C) Özlem: Dünya'nın en sıcak katmanıdır.
- D) Reşat: Diğer adı mantodur.

37. Bir öğrenci tablodaki ifadeleri okuyor. İfadeler doğruysa karşısındaki kutuyu maviye, yanlışsa kırmızıya boyuyor.

İfadeler	
Taş, toprak ve kaya parçaları, kara katmanını oluşturur.	
Suyun içinde ve topraktaki boşluklarda hava bulunur.	
Yer altı suları, kara katmanında bulunur.	

Bu öğrenci etkinliği doğru bir şekilde tamamladığında, tablonun görünümü nasıl olur?

38. Bir aile, tatillerini yürüyüş, yüzme ve yamaç paraşütüyle değerlendirmiştir. Bu ailenin etkinliklerine ait görseller verilmiştir.

Görsellerdeki etkinliklerin yapılması sırasında aile fertleri Dünya'nın hangi katmanlarıyla temas etmemiştir?

- A) Hava
B) Kara
C) Su
D) Manto

39. Dünya'nın bazı katmanlarıyla ilgili ifadeler verilmiştir.

- I. Dünya'nın yüzeyinde kara katmanı, su katmanı ve etrafında iseI..... bulunur.
II. Buzullar, göller ve denizlerII..... oluşturur.
III. Taş, toprak ve kaya gibi maddeler Dünya'nınIII..... oluşturur.

Bu ifadelerde boş bırakılan yerlere hangileri getirilmelidir?

<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>
A) Hava katmanı	Kara katmanını	Su katmanını
B) Kara katmanı	Hava katmanını	Su katmanını
C) Hava katmanı	Su katmanını	Kara katmanını
D) Kara katmanı	Su katmanını	Hava katmanını

40. Göl, deniz ve okyanusların oluşturduğu, içinde çeşitli canlıların yaşadığı katmandır.

Buna göre verilen bilgiler ve görsel, Dünya'nın hangi katmanına aittir?

- A) Su B) Kara C) Hava D) Çekirdek

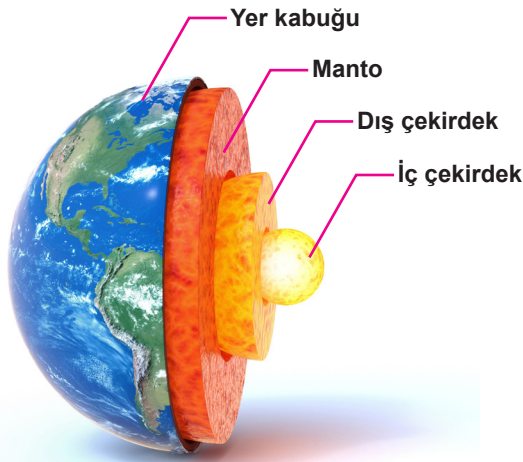
41. Dünya'nın katmanlarından birine ait bazı bilgiler verilmiştir.

- İki bölümden oluşur.
- Dünyanın en sıcak katmanıdır.
- Dünyamızın iç kısmını oluşturur.

Bu bilgiler, Dünya'nın hangi katmanına aittir?

- A) Magma B) Atmosfer C) Çekirdek D) Yer kabuğu

42. Dünya'nın katmanları görselde verilmiştir.

Bu katmanlardan hangisinde canlılar yaşayabilir?

- A) Yer kabuğu
B) Manto
C) Dış çekirdek
D) İç çekirdek

43.

Ünlü denizci Dünya'nın küreye benzediğini düşünüyordu. Bu düşüncüyü ispatlayabilmek için arkadaşlarıyla birlikte gemiyle sürekli aynı yönde seyahat etmeye başladı. Bu denizci yolculuğun sonunu göremese de arkadaşları yolculuğu tamamladılar. Bu yolculukla Dünya'nın şeklinin küreye benzediği ispatlanmıştır.

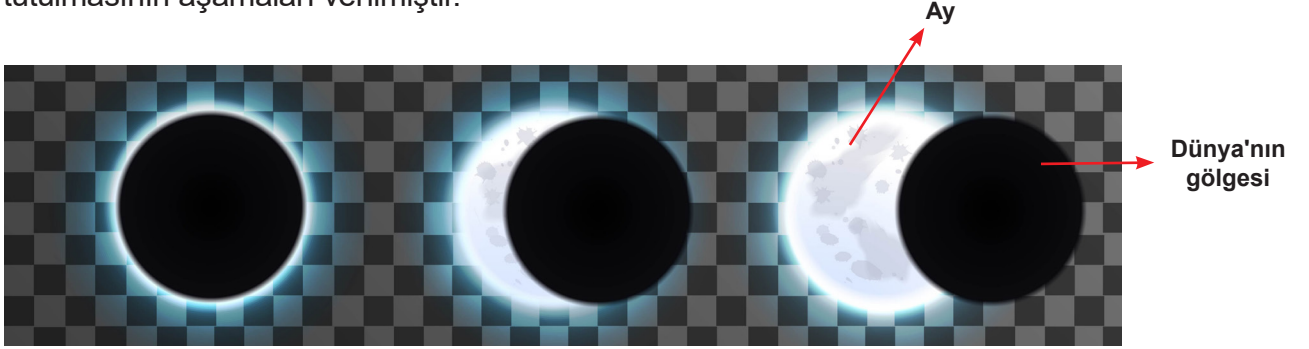
Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini savunan bu ünlü denizci kimdir?

- A) Macellan B) Pisagor C) Biruni D) Kepler

44. Aşağıdaki bilim insanlarından hangisi Dünya'nın şekliyle ilgili bilimsel çalışmalar yapmamıştır?

- A) Pisagor
- B) Tales
- C) Alexander Fleming
- D) Galileo Galilei

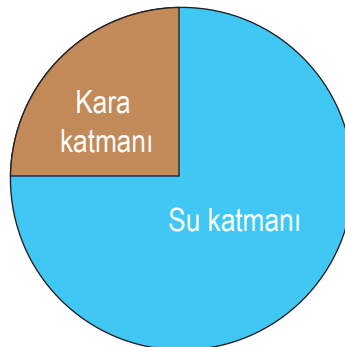
45. Dünya'nın gölgesinin Ay'ın üzerine düşmesi sonucu Ay tutulması gerçekleşir. Görselde Ay tutulmasının aşamaları verilmiştir.

Ay tutulması esnasında gözlenen bu durum aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Dünya'nın katmanlardan oluştuğunu
- B) Dünya üzerinde canlıların yaşadığını
- C) Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini
- D) Dünya'daki karaların sulardan fazla olduğunu

46. Su ve kara katmanlarının Dünya üzerinde kapladığı alan grafikte verilmiştir. Bu grafikte su katmanı mavi, kara katmanı kahverengi ile gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Dünya yüzeyi yalnızca kara katmanından oluşur.
- B) Su katmanı, kara katmanından daha fazla alan kaplar.
- C) Yer kabuğu karalarda, deniz tabanlarına göre daha incedir.
- D) Kara katmanı sadece dağlardan oluştuğu için kahverengiyle gösterilir.

47. Hava, kara ve su katmanlarını oluşturan yeryüzü şekilleri tabloda verilmiştir. Bu yeryüzü şekillerinin her birinin ait olduğu alanı “X” ile işaretleyiniz.

	Hava katmanı	Kara katmanı	Su katmanı
buzul	☐	☐	☐
dağ	☐	☐	☐
ozon tabakası	☐	☐	☐
ova	☐	☐	☐
deniz	☐	☐	☐

48. Hava, kara ve su katmanlarına ait özellikler verilmiştir. Bu özelliklerin başındaki rakamları, ilgili alanlara yazarak katmanlarla eşleştiriniz.

- 1) Dünya'yı çepeçevre saran katmandır.
- 2) Buzulların bulunduğu katmandır.
- 3) Ozon tabakasının bulunduğu katmandır.
- 4) Yayla, vadi, ova ve dağların oluşturduğu katmandır.
- 5) Yer altı ve yer üstü sularının oluşturduğu katmandır.
- 6) Yağmur, kar gibi olayların meydana geldiği katmandır.
- 7) Uzaydan çekilen fotoğraflarında Dünya'nın mavi görünmesini sağlayan katmandır.
- 8) Canlıların yaşayabilmesi için gerekli olan gazların en fazla bulunduğu katmandır.
- 9) Deniz tabanlarının da oluşturduğu katmandır.

49. Aşağıda verilen cümlelerin başına doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- () İç çekirdek Dünya'mızın merkezinde yer alır.
- () Dünya'nın çevresini dolaşan ilk kişi Marie Curie (Mari Küri)'dir.
- () Okyanuslar, denizler, akarsular Dünya'nın kara katmanını oluşturur.
- () Ozon tabakası atmosferde yer alır.
- () Dünya'nın gözlemlenebilir katmanlarından en dışta olanı yer kabuğudur.
- () Manto, yer kabuğunun altında bulunur ve erimiş kayalardan oluşur.

50. Cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen kelimeleri kullanarak doğru bir şekilde tamamlayınız.

kara

katmanlardan

hava

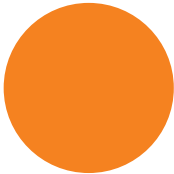
küreye

su

alttan ve üstten

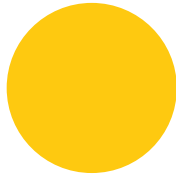
- Bilim insanları yaptıkları gözlem ve araştırmalarla Dünya'nın şeklinin benzediğini savunmuşlardır.
- Dünya'mız iç içe geçmiş oluşur.
- Dünya'mız basık, yanlardan şişkin bir küreye benzer.
- Dünya yüzeyinin çoğu ile kaplı olduğu için uzaydan mavi görünür.
- Vadi, yanardağ, mağara gibi yer yüzü şekilleri katmanını oluşturur.
- Dünya'mız atmosfer adı da verilen katmanıyla çevrilidir.

51. Karışık şekilde verilen Dünya'nın katmanlarını içten dışa doğru sıralayınız. Sıralamanızı numaralandırarak verilen boş alanlara yazınız.

Dış çekirdek

1

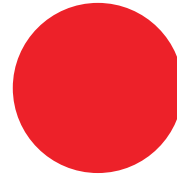
Manto

2

Yer kabuğu

3

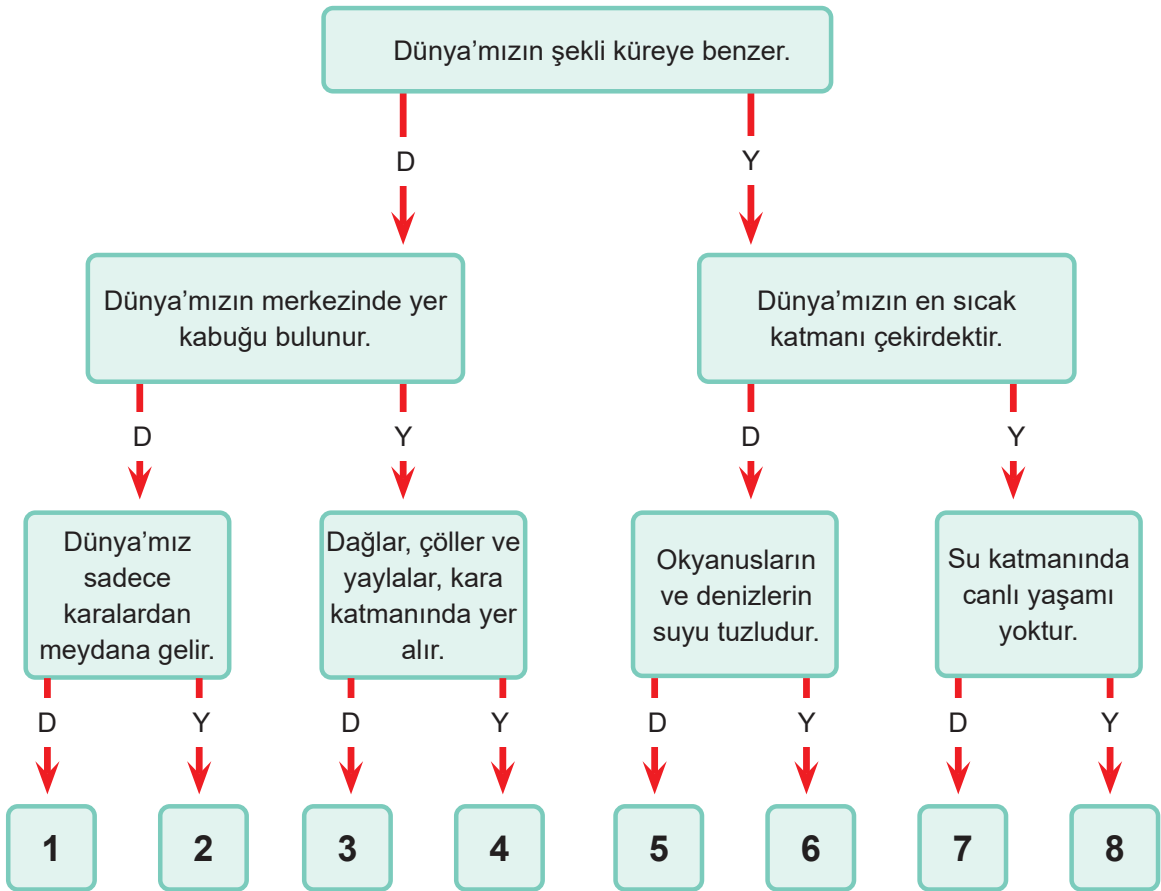
İç çekirdek

4

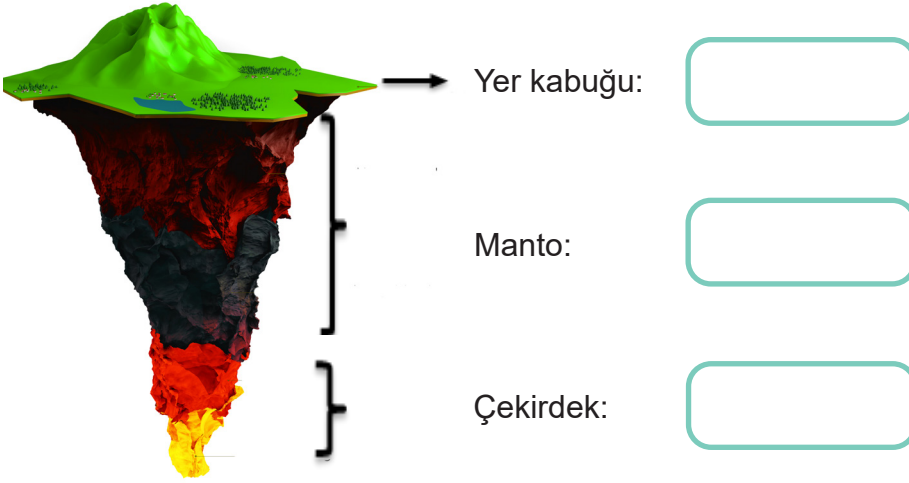
52. Aşağıda verilen cümlelerin başına doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

- ☐ Biruni ve Macellan Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini savunmuştur.
- ☐ Kara, su ve hava katmanları, Dünya'mızın iç katmanlarıdır.
- ☐ Canlılar ihtiyaç duydukları oksijeni hava katmanından sağlar.
- ☐ Su katmanında birçok hayvan ve bitki yaşar.
- ☐ Yeryüzünü oluşturan tüm sular, tatlı sudur.

53. Aşağıdaki kutularda verilen bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yolunu takip ederek ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

54. Dünya'nın bazı katmanlarıyla ilgili özellikler aşağıda verilmiştir. Bu özelliklerin numarasını, uygun olan katmanın yanına yazınız.

1. Taş, toprak, kaya gibi maddelerin oluşturduğu katmandır.
2. Yüksek sıcaklık nedeniyle erimiş kayaların oluşturduğu katmandır.
3. Dünya'nın merkezinde yer alan katmandır.
4. Yanardağlardan çıkan lavların bulunduğu katmandır.
5. Dünya'nın en sıcak katmanıdır.
6. Deniz tabanlarının da dâhil olduğu katmandır.

55. Hava katmanı ile ilgili verilen bilgilerin başına doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

- () Dünya'nın etrafını sarar.
- () Toprak ve suda hava bulunmaz.
- () Dünya'mızı Güneş'in zararlı ışınlarından korur.
- () Rüzgâr, kar, yağmur gibi hava olayları bu katmanda gerçekleşir.

56. Aşağıdaki ifadelerin doğru veya yanlış olma durumlarına göre karşılarındaki harfleri işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu harfleri şifre kutusuna sırasıyla yazarak şifreyi çözünüz.

		Doğru	Yanlış
1	Dünya'nın şekli düz ve dikdörtgendir.	Y	A
2	Manto katmanının yapısında erimiş kayaların oluşturduğu magma bulunur.	T	U
3	Hava katmanı, Dünya'nın etrafını sarar.	M	V
4	Sahilden bakıldığında yaklaşmakta olan bir teknenin önce gövdesi görünür.	A	O
5	Dünya modeli üzerinde mavi görünen kısımlar karaları göstermektedir.	R	S
6	Dünya yüzeyinin yaklaşık üçte ikisi sularla kaplıdır.	F	L
7	İç çekirdek en sıcak katmandır.	E	A
8	Yer kabuğu canlıların yaşadığı katmandır.	R	K

ŞİFRE

1	2	3	4	5	6	7	8

57. Cümlelerde boş bırakılan yerleri, aşağıdaki kelimeleri kullanarak doğru bir şekilde tamamlayınız.

hava

Magellan

kara

küreye

atmosfer

sular

Nikola Tesla

- 1) Dünya'nın yuvarlak olduğunu kanıtlayan ünlü denizci'dır.
- 2) Sürekli aynı yönde giden uçağın başlangıç noktasına gelmesinin nedeni Dünya'nın şeklinin benzemesidir.
- 3) Taş, toprak, kaya Dünya'nın katmanını oluşturur.
- 4) Dünya yüzeyinde karalardan daha fazla yer kaplar.
- 5) Hava katmanına de denir.

58. Aşağıdaki yüzey şekillerini ve ait olduğu katmanları ok ile eşleştiriniz.

Kanyon

Nehir

Buzul

**KARA
KATMANI**

Kumsal

Şelale

**SU
KATMANI**

Mağara

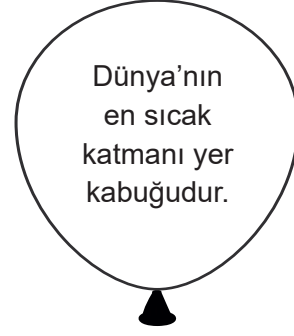
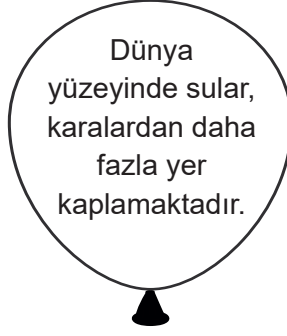
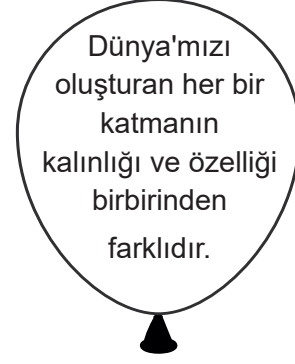
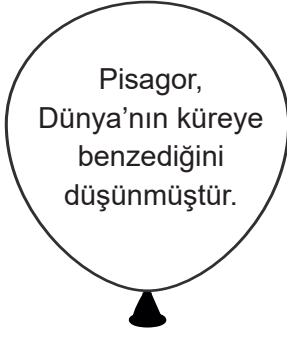

Obruk

Göl

59. Aşağıdaki balonlarda yazılı olan ifadelerden doğru olanları maviye, yanlış olanları kırmızıya boyayalım.

60. Aşağıdaki ifadelerin doğru veya yanlış olma durumlarına göre karşılarındaki harfleri işaretleyiniz. İşaretlediğiniz bu harfleri şifre kutusuna sırasıyla yazarak şifreyi çözünüz.

		Doğru	Yanlış
1	Armutun şekli, Dünya'nın şekline benzerdir.	A	D
2	Bîrunî, Dünya'nın şeklinin küreye benzer olduğunu söyleyen bilim insanlarındanıdır.	Ü	T
3	Dünya küreye benzediği için kıyıya yaklaşan bir geminin önce direği sonra gövdesi gözlemlenir.	N	M
4	Yer kabuğu Dünya'nın en sıcak katmanıdır.	O	Y
5	Atmosfer, hava katmanının diğer adıdır.	A	S
6	Okyanuslar, denizler ve göller kara katmanını oluşturur.	F	M
7	Dünya yüzeyinde karalar sulardan daha fazla yer kaplar.	E	I
8	Hava katmanı, kara ve su katmanı ile temas hâlinindedir.	Z	R

ŞİFRE

1	2	3	4	5	6	7	8

61. Dünya ve katmanları hakkında sizden istenilen bilgileri, ilgili kutucuklara yazınız.

Dünya'nın şekli hakkında eski zamanlarda yaşayan insanların görüşlerinden birini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dünya'nın katmanlarını içten dışa doğru sıralayınız.

-
-
-
-

Su katmanını oluşturan yeryüzü şekillerini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Dünya'nın yuvarlak olduğunu düşünen bilim insanlarından birinin ismini yazınız.

.....

.....

.....

62. Hava, kara ve su katmanlarına ait bazı özellikler tabloda verilmiştir.

Hava katmanı

Kara katmanı

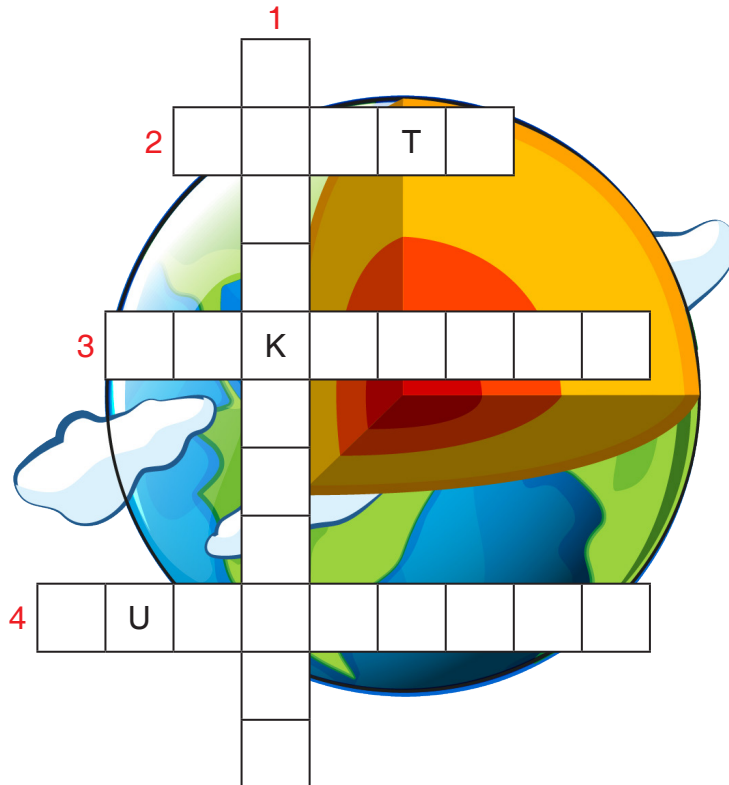
Su katmanı

Tabloda verilen özellikleri katmanlar için verilen renklerle boyayınız.

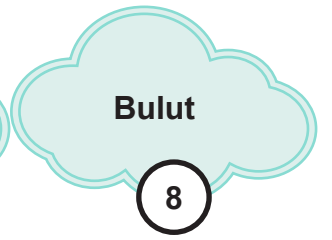
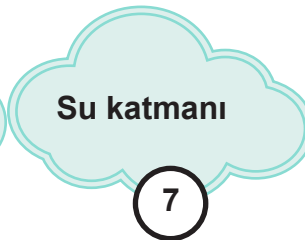
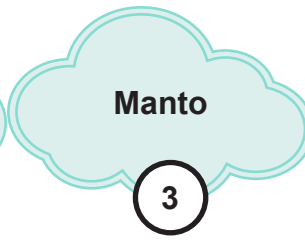
Bu katmana yer kabuğu da denir.	Okyanuslar, denizler, akarsular ve göller Dünya'nın bu katmanını oluşturur.	Bu katmana atmosfer de denir.	Dünya'nın uzaydan çekilmiş fotoğraflarındaki mavi alanlar, bu katmanı oluşturur.
Bu katmanda yerleşim alanları ve taşıtlar bulunur.	Dünya'nın etrafını ince bir battaniye gibi sararak bu katmanı oluşturur.	Güneş'in zararlı ışınlarından Dünya'yı koruyan katmandır.	Taş, toprak ve kaya gibi maddeler Dünya'nın bu katmanını oluşturur.

63. Aşağıdaki bulmacayı çözerek şifreyi bulunuz.

1. Yer kabuğu olarak da bilinmektedir.
2. Dış çekirdek ile yer kabuğu arasında bulunur.
3. Dünya'nın merkezinde bulunan en sıcak katmandır.
4. Dünya üzerinde mavi renkte görünen kısımların oluşturduğu katmandır.

64. Dünya görseli üzerinde verilen ifadelerle bulutların üzerindeki kavramları eşleştiriniz.

65. Dünya'nın katmanlarının özelliklerini noktalarla verilen boşluklara yazınız.

Yer kabuğu:

.....

.....

.....

.....

.....

Manto:

.....

.....

.....

.....

.....

Dış çekirdek:

.....

.....

.....

.....

.....

İç çekirdek:

.....

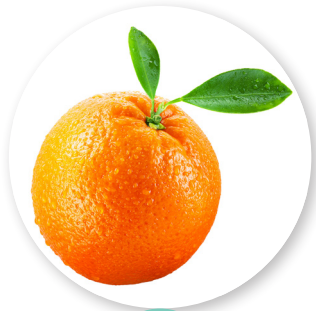
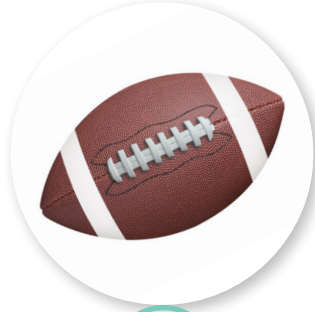
.....

.....

.....

.....

66. Aşağıda bazı görseller verilmiştir. Bu görsellerden Dünya'nın şekline benzeyenlerin altına "X" işareti koyunuz.

CEVAP ANAHTARI

1	B
2	B
3	C
4	B
5	D
6	B
7	D
8	A
9	D
10	D

11	C
12	C
13	D
14	A
15	B
16	D
17	B
18	C
19	B
20	C

21	D
22	C
23	D
24	A
25	C
26	B
27	A
28	A
29	C
30	B

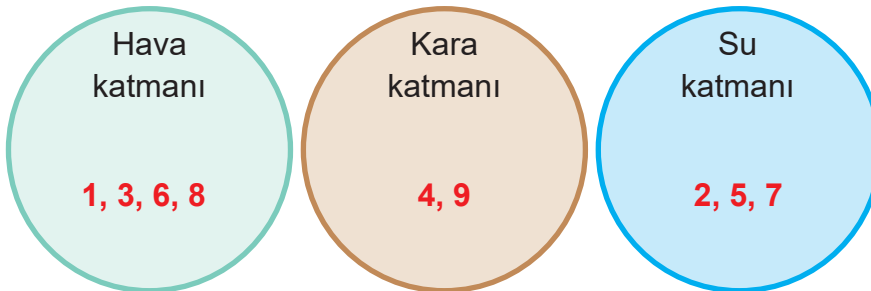
31	D
32	D
33	C
34	A
35	D
36	A
37	A
38	D
39	C
40	A

41	C
42	A
43	A
44	C
45	C
46	B

47.

	Hava katmanı	Kara katmanı	Su katmanı
buzul	☐	☐	☒
dağ	☐	☒	☐
ozon tabakası	☒	☐	☐
ova	☐	☒	☐
deniz	☐	☐	☒

48.

49. (D) İç çekirdek Dünya'mızın merkezinde yer alır.
(Y) Dünya'nın çevresini dolaşan ilk kişi Marie Curie (Mari Küri)'dir.
(Y) Okyanuslar, denizler, akarsular Dünya'nın kara katmanını oluşturur.
(D) Ozon tabakası atmosferde yer alır.
(Y) Dünya'nın gözlemlenebilir katmanlarından en dışta olanı yer kabuğudur.
(D) Manto, yer kabuğunun altında bulunur ve erimiş kayalardan oluşur.
50. • Bilim insanları yaptıkları gözlem ve araştırmalarla dünyanın şeklinin **küreye** benzediğini savunmuşlardır.
• Dünya'mız iç içe geçmiş **katmanlardan** oluşur.
• Dünya'mız **alttan ve üstten** basık, yanlardan şişkin bir küreye benzer.
• Dünya yüzeyinin çoğu **su** ile kaplı olduğu için uzaydan mavi görünür.
• Vadi, yanardağ, mağara gibi yer yüzü şekilleri **kara** katmanını oluşturur.
• Dünya'mız atmosfer adı da verilen **hava** katmanıyla çevrilidir.
51. 1-İç çekirdek 2-Dış çekirdek 3-Manto 4-Yer kabuğu
52. (D) Biruni ve Macellan Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini savunmuştur.
(Y) Kara, su ve hava katmanları, Dünya'mızın iç katmanlarıdır.
(D) Canlılar ihtiyaç duydukları oksijeni hava katmanından sağlar.
(D) Su katmanında birçok hayvan ve bitki yaşar.
(Y) Yeryüzünü oluşturan tüm sular, tatlı sudur.
53. Çıkış 3
54. Yer kabuğu: **1, 6**
Manto: **2, 4,**
Çekirdek: **3, 5**
55. (D) Dünya'nın etrafını sarar.
(Y) Toprak ve suda hava bulunmaz.
(D) Dünya'mızı Güneş'in zararlı ışınlarından korur.
(D) Rüzgâr, kar, yağmur gibi hava olayları bu katmanda gerçekleşir.

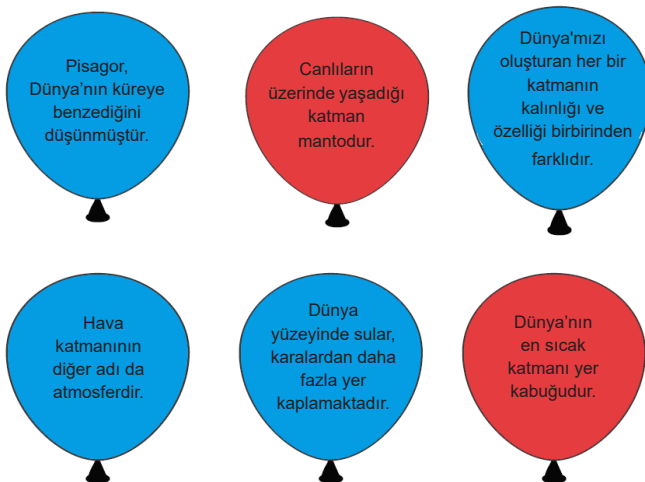
56. Cevap: ATMOSFER

57. 1) Dünya'nın yuvarlak olduğunu kanıtlayan ünlü denizci **Magellan**'dir.
2) Sürekli aynı yönde giden uçağın başlangıç noktasına gelmesinin nedeni Dünya'nın şeklinin **küreye** benzemesidir.
3) Taş, toprak, kaya Dünya'nın **kara** katmanını oluşturur.
4) Dünya yüzeyinde **sular** karalardan daha fazla yer kaplar.
5) Hava katmanına **atmosfer** de denir.

58.

59.

60. Şifre: DÜNYAMIZ

61. Dünya'nın şekli hakkında eski zamanlarda yaşayan insanların görüşlerine bir örnek:

Eski Mısırlılar:

Bizim görüşümüze göre Dünya düz ve dikdörtgen şeklindedir. Gökyüzü Dünya'nın dört köşesindeki dört sütun üzerinde durmaktadır. Dünya'nın sınırlarının ötesinde geniş, başı sonu olmayan, sürekli akan bir akarsu vardır.

Su katmanını oluşturan yeryüzü şekilleri:

Okyanuslar, denizler, akarsular, göller, yer altı suları ve buzullar.

Dünya'nın katmanları (içten dışa):

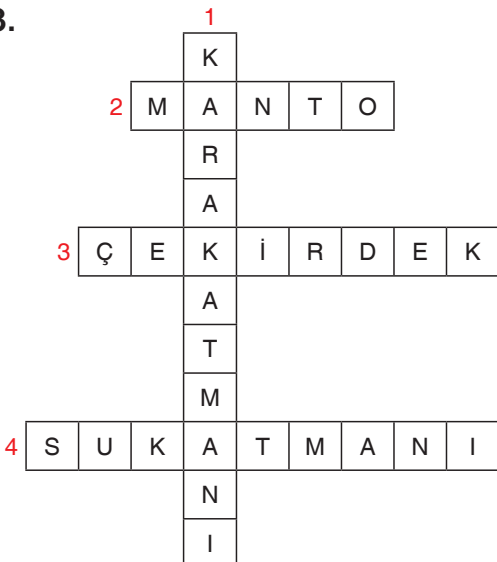
- İç çekirdek
- Dış çekirdek
- Manto
- Yer kabuğu

Dünya'nın yuvarlak olduğunu düşünen bilim insanlarına bir örnek:

Biruni

62.	Bu katmana yer kabuğu da denir.	Okyanuslar, denizler, akarsular ve göller Dünya'nın bu katmanını oluşturur.	Bu katmana atmosfer de denir.	Dünya'nın uzaydan çekilmiş fotoğraflarındaki mavi alanlar, bu katmanı oluşturur.
	Bu katmanda yerleşim alanları ve taşıtlar bulunur.	Dünya'nın etrafını ince bir battaniye gibi sararak bu katmanı oluşturur.	Güneş'in zararlı ışınlarından Dünya'yı koruyan katmandır.	Taş, toprak ve kaya gibi maddeler Dünya'nın bu katmanını oluşturur.

63.

64.

65. Yer kabuğu: Dünya'nın yüzeyini oluşturan ve canlıların yaşadığı katmandır. Bu katmana kara katmanı da denir. Bu katman deniz ve okyanus diplerinde ince, karaların olduğu bölgelerde daha kalındır.

Manto: Dış çekirdek ile yer kabuğu arasında yer alır. Yapısında erimiş kayaların oluşturduğu magma bulunur.

Dış çekirdek: İç çekirdeği saran katmandır. Sıcaklığı iç çekirdekten daha azdır.

İç çekirdek: Dünya'nın merkezinde yer alan bu katman en sıcak katmandır.

66.

